

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

קבל מהבעל והאשה טוענת שהכל מנ"מ שלה

תיק ממונות מס' 2336-עד

(מהד' ד תשון)

עד א': גב' א', ע"י ב"כ עו"ד י' ניסנבוים

עד ב': ב'

נושא הדיון

גב' א' טוענת שב' קבל מבעלה סכום של 570.000 ש"ח לשם קניית דירה במיכרז אותה רשם ב' על שמו בלבד. לטענתה, היה מוסכם על הצדדים לחלוקת רווחים של 30% לב' ו-70% לבעלה. עוד היא טוענת שאחרי שזכו במיכרז נתנה לו א' סך של מיליון ושיש מאות אלף ש"ח ועוד שכ"ט עו"ד בסך 15.000 ש"ח, וב' השלים את כל המחיר ואחרי שמכר את הדירה החזיר לא' מיליון וחצי ש"ח, ונותר חייב לה על הקרן את כל היתר. היא תובעת גם את השבע מאות וחמישים אלף שקבל מבעלה, מפני שגם הם היו כספים שקבלה בירושה. וכן היא תובעת 70% מהרווחים של מכירת הדירה כפי שסוכם בין הצדדים בתחילת העסקה (ב' משיב שמכר את הדירה באותו מחיר שקנה אותה ולא היו רווחים. א' משיבה שידוע לה שקבל כסף שחור שלא היה רשום, ומזה תובעת את רווחיה).

ב' משיב שאת הכסף שקבל מהבעל הוא כבר "הסתדר" אתו, ואינו חייב לה מזה כלום (א' משיבה שב' ידע היטב שהכסף הוא שלה, וגם הוצא מחשבון בנק משותף לבעל ולאשה, ולכן לא מועיל לו שיום הסדר עם הבעל בלי הסדר עם האשה. ב' משיב שגם בהשבון משותף, אם הבעל יכול לנהל אותו בלי האשה, נחשב בעלים לבדו). ואילו את הכסף שקבל ממנה הוא החזיר לה את הכל, ויש לו על כך אישורים. הוא הבטיח להעביר לבית הדין את האישורים.

בירור קצר העלה שלשני בני הזוג לא היה רכוש כשנישאו זל"ז, ורק לאחר נישואיהם כשמת אביה של ב' כ"הימלס" נודע שלאמו יש נכסים רבים בארץ ובחו"ל, ולאחר ריב משפטי עם דודתה קבלה ב' חלק מהנכסים הרבים, ומאז החלו ב' ובעלה לעסוק בהשקעות בנדל"ן, וביניהם גם עסק זה.

האשה פתחה תיק גירושין בבית הדין האזורי הכולל תביעות כספיות כדוגמת תביעה זו, בטענה שהבעל מורד בה כבר כשנתיים, והבעל תובע שלום בית, אך טרם הוחל שם בדיון.

כלל, ולכן לולא תקנת אושא שהצעל לוקח ראשון צנכסיס, היה צכחה של האשה למכור הקנין הגוף שלה לאחרים, וכשתמות יקח אותה הקונה לגמרי, אך לאחר תקנת אושא שהצעל לוקח ראשון חוזר הגוף לצעל, עיי"ש. אבל צמהרש"א כתוצות ריש הכותב, ד"ה צ"ד דלא תיקשי, כתב שפירות נכסי מלוג אינם כדשצ"ל, כיון דהו"ל כמו דקל לפירותיו דלא מיקרי דשצ"ל. ועיי" בזה באצו עזרי למו"ר ז"ל אישות פכ"צ הט"ז, וצחי" ר' שלמה צ"צ סי' ד וצחי" ר' ראובן צ"צ סי' יז וצ"כרון שלמה" עמ' סדמ.

ופסק צשו"ע סי' סב עיי' א וצרמ"א שם עפ"י הגמ' צ"צ נב שממון שדידי האשה הנושאת ונותנת בתוך הבית, הוא בחזקת הצעל, וסתם אשה יש לה דין נושאת ונותנת בתוך הבית, וכתב הסמ"ע ס"ק ו דלאו דוקא אשה העוסקת צפרקמטיא אלא כל שהצעל מאמין לה ומפקיד בידה ממון. אמנם הטור באצהע"ז סי' פו כתב האשה הנו"נ בתוך הבית וכו' אינה נאמנת לומר שלי הם, אבל שט"ח וקניית קרקעות שעשה הצעל על שמה הם שלה, ואם עשויים על שם שניהם הם שותפים וכו'. וכתב הסמ"ע חו"מ שם ס"ק ה שדצרי הרמ"א שם שאם היתה נו"נ בתוך הבית השטרות הכתובים על שמה אינם שלה, היינו שהאשה עלמה כתבה את השטר ולכן דוקא כשהיא אינה נו"נ היא נאמנת. אבל הטור באצהע"ז מדבר שהצעל עשה על שמה ולכן נאמנת אפילו צנו"נ בתוך הבית. אמנם הש"ך שם ס"ק ז כתב שמקור דצרי הטור הוא צתשו" הרא"ש כלל בו סי' ד, אלא שהרשב"א צתשו" סי' תתקנז חולק בזה, שם נשאל הרשב"א אם ראובן קנה בתים ועשה צשמו וצשם אשתו ומת ראובן, ויורשי ראובן טוענים כי בתים כולן שלהן כי אע"פ שהצתים הם צשמה וכו', והשיב הרשב"א: אילו קנה ראובן מנכסיו אע"פ שכתב השטר צשם אשתו לא קנתה. ועיי" שו"ת הרשב"א ח"ג סי' קלג. והש"ך מכריע כשיטת הרשב"א שאינה נאמנת רק אם היו לה נכסים של נכסי מלוג. עיי"ש.

וכתב צערוך השלחן סי' ס עיי' א וסי' סב עיי' ו: ויש לדקדק עתה כשנכתב קרקע על שם האשה צערכאות, לריכיס הדיינים להיות מתון בזה, כי יש לפעמים שהצעל כותב נכסיו על שם אשתו מפני איזה טעמים ולעולם הנכסים הם של הצעל, לכן לריכיס לחקור בזה הרצה. וכבר נחלקו פוסקים אם צימינו הרישום צטאצו ע"ש צן הזוג מהווה ראייה על מתנה או לא, יש שכתבו שעכשיו נוהגים לרשום רכוש וציחוד דירה למיגורים ע"ש שני צני הזוג צמכוון שלשניהם תהיה הצעלות על הרכוש, ע"כ הרישום מורה שזה שילס או שילס יותר נתן את היתרה צחלקו צמתנה לשני. ויש שכתבו להיפך, שכיון שנוהגים היום לכתוב דירה ע"ש שני צני הזוג אפילו אם אחד נתן את כל הכסף אין ראייה ממה שרושמים הדירה ע"ש שניהם שנותן חלי מתנה, זאת משום שכותבים כן מפני המנהג. עיי' צספרים שזיינו צפס"ד ירושלים כרך ה עמ' קיג ומשפטיך ליעקב ח"ד עמ' תקכח.

צנידון דידן שהכסף שהיה צחצצון הצנכ של הצעל הוא מהנ"מ שלה, לא פקע מהכסף דין נ"מ כשנרשמו צצנכ על שמי של הצעל.

ב. בגמ' גיטין יז א': איתמר מפני מה תיקנו זמן בגיטין ר' יוחנן אמר משום צת אחותו, ר"ל אמר משום פירות וכו', ולהלן שם ע"ב: ור"י מ"ט לא אמר כר"ל, קסבר יש לצעל פירות עד שעת נתינה. והטור ס"י קכז פסק כר"י, וכתב: אבל לא הולכו לתקן זמן כדי לידע מתי תיטול פירות מנכסים שהיו צידו, דקיי"ל יש לצעל פירות עד שעה שיתן הגט לידה, וכשיגיע הגט לידה תלך לצי"ד ותראה להם גיטה ויכתוב לה צי"ד הזמן שנתגרשה בו. וכתב הצ"י: וכתבו הר"י והרא"ש והרשב"א דאיכא מ"ד דהלכה כר"ל, ודחו ראייתו והעלה דהלכה כר"י וכן פסק הרמב"ם בפ"א מגירושין. ע"כ. ודעת החולקים היא דעת הרשב"ם צ"ב קמו א' שהביא הגמ' גיטין דמשנתן עיניו לגרשה שוב אין לצעל פירות. וכבר הקשו שם התוס' והרמב"ן על הרשב"ם בזה.

וכתב בבית יעקב ס"י ז' סעי' ה' דמורד אין לו פירות ומ"י ממותר מזונותיה כשהוא מורד, דחז"ל לא תקנו מעשה ידיים ופירות תחת מזונות ופרקונה רק לצעל ולא להמורד מאישות, וחובים דידיה לא מפסדת רק כשיכול לומר לה לאי מע"י למזונותיה אז פטור ממזונותיה, אבל חובצא דידיה דהיינו מזונות כשאין לה מעשה ידיים שנתקן מקודם לטובתה אינו יכול לקלקל. ע"כ. וכ"כ צעל הנחל ילחק בקובץ מוריה שנה כ גליון ח-ט עמ' כד. ועי' באחרונים שז"יין צ"עטרת דבורה" עמ' 296 ואילך. ועי' פד"ר כרך יא עמ' 95 ממו"ר הגר"ח לימצליבט שליט"א שהדבר תלוי במחלוקת ראשונים וע"כ אין להוציא מיד המוחזק.